

Doktorat p. mgr. Pawła Stasiuka

Dnia 21 lutego 2017 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej pt. „Wpływ przymusu i bojaźni na ważność małżeństwa w świetle wyroków Roty Rzymskiej w latach 1983-2004” napisanej przez p. mgr Pawła Stasiuka, pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Gintera Dzierżona. Sesji przewodniczył Dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak.

W rozprawie doktorskiej została poruszona problematyka przymusu i bojaźni jako tytułu nieważności małżeństwa. Cezurę czasową wyznaczają dwie granice, z jednej strony rok promulgacji Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r., z drugiej zaś data wydania najnowszych wyroków rotalnych istniejących w momencie zatwierdzenia tematu pracy doktorskiej. Należy również dodać, iż przedmiotem uwagi autora były wyłącznie sentencje rotalne opublikowane głównie w edycji „*Romanae Rotae Decisiones*”. W prowadzonych badaniach poddano analizie 130 wyroków i 1 dekret rotalny.

W skład dysertacji doktorskiej wchodziły trzy rozdziały. O strukturyzacji pracy w głównej mierze zadecydowały treści zawarte w sentencjach rotalnych. W rozdziale I została wyjaśniona problematyka jurystyczna pojęć przymusu i bojaźni, które są inne aniżeli w języku potocznym, oraz mechanizmy powstania tych wad zgody. Ze względu na fakt, iż wszystkie przeanalizowane orzeczenia rotalne dotyczą bojaźni, przede wszystkim to właśnie na tym zjawisku została skupiona uwaga w tej części niniejszego studium. W rozdziale II została omówiona specyficzna forma bojaźni, czyli bojaźń szacunkowa. W tej części tego opracowania przedstawione zostały komponenty bojaźni szacunkowej oraz jej cechy kodeksowe – ciężkość, zewnętrzność oraz nieuchronność, a także cecha pozakodeksowa, jaką jest niesprawiedliwość. Z kolei rozdział III został poświęcony tematyce dowodzenia z tytułu przymusu i bojaźni. Został zaprezentowany problem komplementarności dowodu pośredniego (niechęci) oraz dowodu bezpośredniego

(przymusu) a także poszczególne środki dowodowe – oświadczenia stron, zeznania świadków, okoliczności sprawy oraz dokumenty.

W opracowaniu rozprawy doktorskiej autor posłużył się przede wszystkim metodą analityczno-syntetyczną. Natomiast funkcję metody pomocniczej pełniła metoda historyczno-prawna. Przeprowadzone analizy wykazały, że audytorzy rotalni nie wypracowali nowych ujęć oraz rozwiązań. Posługują się oni bowiem dorobkiem judykatury sprzed 1983 r., o czym świadczy fakt, częstego przywołania we wstępie argumentacji „in iure” poglądy oraz dokonania swoich poprzedników. Poszukując nowatorskich ujęć autor zwrócił uwagę na problem wolności wyboru do której obecnie orzecznictwo rotalne przykłada bardzo wielką wagę.

Recenzentami przedstawionej dysertacji byli ks. dr hab. Lucjan Świto, prof. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurski w Olsztynie oraz ks. dr hab. Piotr Majer, prof. UPJPIIw Krakowie. Obydwaj recenzenci wskazali na pozytywne walory pracy oraz przedstawili niewielkie uwagi krytyczne. W końcowych wnioskach recenzenci ocenili dysertację jako odpowiadającą wymogom stawianym przez prawo rozprawom doktorskim, tak pod względem merytorycznym, jak i formalnym.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy rozprawom doktorskim, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony nadała panu mgr. Pawłowi Stasiukowi stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

ks. Jan Dohnalik

Wydział Prawa Kanonicznego UKSW